

Naar een veilige school

Naar een veilige school (onderzoek uit 2008) liet zien dat agressie op het vmbo een alledaags verschijnsel was. Een klein voorval escaleert snel als er niet goed mee wordt omgegaan. Het onderzoek liet ook zien dat het voor een aantal medewerkers moeilijk blijkt om grenzen te stellen aan wat mag en wat niet mag en tegelijkertijd de dialoog met leerlingen en ouders open te houden. Maar, 'leerlingen hebben een veilige schoolomgeving nodig om goed te kunnen leren en leraren hebben een veilige school nodig om goed te kunnen werken.' Dat stelt de Onderwijsinspectie. 'De meeste scholen hebben beleid waarmee ze de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel waarborgen. Leraren proberen te zorgen dat leerlingen respectvol met elkaar omgaan. De inspectie houdt toezicht op de sociale veiligheid van leerlingen en leerkrachten.' De sociale veiligheid kan op allerlei manieren worden aangetast. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld te maken krijgen met agressie, discriminatie, huiselijk geweld, loverboys, pesten, schulden, verdovende middelen of verslaving. Of met seksuele intimidatie, eetstoornissen, faalangst en psychische problemen. Dat kan leiden tot schaamte, onzekerheid, depressie, eenzaamheid. School, docenten en mentoren proberen dit te signaleren, bijvoorbeeld als leerprestaties achteruit gaan, schoolverzuim optreedt of er iets 'niet pluis' is. Vertrouwensinspecteurs worden regelmatig benaderd met klachten over grensoverschrijdend gedrag. Veel scholen hebben een pestprotocol en algemene gedragsregels voor in en om de school. Soms omvat dat ook gedragsregels voor bijvoorbeeld taalgebruik, kleedgedrag en internetgebruik. ■

kaka-iigee

Esther is programmamanager van Kies Kleur in Groen en woont in Wageningen.

Transgender

Iedereen met kinderen kent het moment wel. Dat je even hopeloos klem zit tussen werk en ouderschap. Ik wilde echt heel graag naar de try out van nieuwe voorstelling van Theater aan Z, gespeeld door transgenderjongeren. Maar het was ook zondag, en ik had plechtig beloofd iets samen met mijn pleegzoon te gaan doen.

Ik koos voor een geïntegreerde aanpak. Werk en een opvoedmoment gaan soms heus samen. 'Ik ga je nog niet vertellen waar we naar toe gaan' zei ik. 'Maar je gaat iets heel bijzonders zien wat je nooit meer zult vergeten.' Ik verwachtte dat hij zou zeggen: "Wat is het dan?" En: "Geen zin". Maar wauw, hij stapt zonder morren in de auto.

De eerste helft van de bijeenkomst is er een debat, vooral over het Nijmeegse transgenderbeleid. Allemaal sprekers die hun seksuele diversiteit noemen, zelfs de aanwezige wethouder blijkt homo. In de pauze bijt mijn pleegzoon me boos toe: 'Wil je dat ik ook homo word of zo!' Na de pauze begint het toneel. We zijn allebei verrast als de jongen waar we vooraf een kopje thee mee hebben gedronken opkomt als meisje. De jongeren vertellen in theatervorm over hun identiteit en de verwarring die dit in hun leven veroorzaakt. De blijdschap als ze erachter komen wat hen scheelt, de eeuwige reacties op straat. Het is helemaal stil in de zaal. Ik kijk bezorgd naar het gezicht van mijn pleegzoon.

Als het klaar is zegt hij: 'Dat was echt goed' en 'Zullen we nu meteen gaan.' Dat lukt nog niet zo gauw omdat hij buiten met allerlei jongeren aan de praat raakt. Op de terugweg in de auto lijkt hij gek genoeg opgekleard. Zijn leven is ingewikkeld maar nog altijd niet zo ingewikkeld als dat van hen. Hij heeft de jongeren van de voorstelling omarmd als een soort van lotgenoten.

De maanden erna komen we er nog maar zelden op terug. Tot hij in Wageningen komt wonen, zijn nieuwe omgeving met belangstelling bekijkt, groepen meisjes ziet fietsen, dromerig kijkt naar hun lange blonde haar. 'Ja, en ze zitten allemaal op hockey hè', zeg ik, verwijzend naar de sticks die ze bij zich hebben.

"Ik ga ook op hockey", zegt hij, "ik zweer het. Ik meld me gewoon aan, zeg: ik zie eruit als een jongen maar ik ben transgender, dus ik hoor bij de meisjes." Ik moet lachen, kijk hem aan, zie geen spoor van spot op zijn gezicht. Transgender, het bestaat gewoon, hij zou het ook kunnen zijn. Dat is de kracht van theater.

Esther Wouters